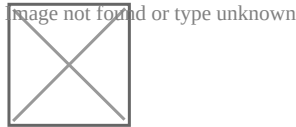

Γιατί προσευχόμαστε στραμμένοι προς ανατολάς ;

/ [Γενικά](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός

Α. Επειδή έχουμε διπλή φύσι, προσφέρουμε διπλή προσκύνησι

Ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός (1) μας διδάσκει, ότι δεν προσκυνούμε προς ανατολάς απλώς και ως έτυχε, αλλά επειδή η φύσις μας είναι σύνθετος, δηλαδή ορατή και αόρατος, νοητή και αισθητή, προσφέρουμε στον Δημιουργό διπλή και την προσκύνησι: η ψυχή είναι στραμμένη νοερά προς τον Θεό και ταυτόχρονα το

σώμα προσκυνεί προς ανατολάς.

Αυτός ο διπλός τρόπος, νοητός και αισθητός, της αναφοράς μας προς τον Κύριο φαίνεται και σε άλλες περιπτώσεις: ψάλλουμε με τον νου μας, αλλά ταυτόχρονα και με τα σωματικά χείλη μας• βαπτιζόμεθα και στο ύδωρ και στο Άγιο Πνεύμα, δηλαδή ενούμεθα με τον Κύριό μας με δύο τρόπους: μετέχοντες στα Ιερά Μυστήρια και στην Χάρι του Αγίου Πνεύματος.

Β. Ο Χριστός μας ονομάζεται «Ανατολή»

Ο Κύριός μας και Θεός μας είναι το νοητό Φως: «ο Θεός φως εστιν» (2)• επίσης είναι ο «ήλιος της δικαιοσύνης» (3)• είναι το «φως του κόσμου» (4), το «μέγα φως» (5) και η «Ανατολή» (6), η οποία «επεσκέψατο ημάς εξ ύψους» (6) και με την Χάρι και την Αλήθειά Του εφώτισε τους ανθρώπους, που ήσαν καθήμενοι «εν σκότει» αγνωσίας, «εν χώρα και σκία θανάτου» (5) της αμαρτίας.

Ακριβώς για τον λόγο αυτόν πρέπει να αφιερώνουμε στον Χριστό μας την ανατολή για την προσκύνησι, διότι το κάθε τι ωραίο πρέπει να το αποδίδουμε στον Θεό, από τον Οποίο προέρχεται κάθε αγαθό.

Και ο θείος Δαβίδ λέγει: «Αι Βασιλείαι της γης, άσατε τω Θεώ, ψάλατε τω Κυρίω τω επιβεβηκότι επί τον ουρανόν του ουρανού κατά ανατολάς» (7), διότι ο Κύριος άρχισε τα έργα Του από δυσμών ηλίου και τελειώνει αυτά «κατά ανατολάς», στην πηγήν του φωτός• επίσης η Αγία Γραφή λέγει: «εφύτευσεν ο Θεός παράδεισον εν Εδέμ κατά ανατολάς, ένθα τον άνθρωπον, ον επλάσεν, έθετο» (8) και όταν ο άνθρωπος παρέβη την εντολή, εξωρίσθη «απέναντι του παραδείσου της τρυφής» (9), δηλαδή στα δυτικά.

Γ. Αναζητούμε την αρχαία Πατρίδα μας προς ανατολάς

Προσκυνούμε λοιπόν τον Θεό, αναζητώντας την αρχαία Πατρίδα μας και ατενίζοντας προς Αυτήν• αυτό μας υπενθυμίζει και η Σκηνή του Μαρτυρίου στην Παλαιά Διαθήκη που είχε στραμμένο το «Καταπέτασμα» (10) και το «Ιλαστήριον» (11) προς την ανατολή. Και η φυλή του Ιούδα, επειδή ήταν τιμιωτέρα, ήταν παρατεταγμένη «κατά ανατολάς» (12). Και στον περιώνυμο Ναό του Σολομώντος η πύλη του Κυρίου ευρίσκετο κατά ανατολάς (13).

Αλλ' όμως και ο Κύριός μας, όταν ήταν επί του Σταυρού, έβλεπε προς τα δυτικά, και έτσι εμείς όταν προσκυνούμε Αυτόν, ατενίζουμε προς Αυτόν, δηλαδή στραμμένοι προς τα ανατολικά. Και όταν κατά την Ανάληψί Του εφέρετο επάνω προς ανατολάς, και έτσι προσεκύνησαν Αυτόν οι Αποστολοι (14)• και με τον ίδιο τρόπο θα έλθη, όπως είδαν Αυτόν να κατευθύνεται στον Ουρανό (15), όπως είπε ο

Ίδιος ο Κύριος: «ὥσπερ ἡ ἀστραπή ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου» (16).

Προσμένοντες λοιπὸν κατὰ τὴν Δευτέρα Παρουσία τὸν Σωτήρα μας, «ἐπὶ ἀνατολὰς προσκυνούμεν».

Δ. Ἀγραφὸς Παράδοσις

Αὐτὴ ἡ Παράδοσις εἶναι ἀγραφὸς καὶ προέρχεται ἀπὸ τοὺς Ἀγίους Ἀποστόλους, διότι «πολλὰ ἀγράφως ἡμῖν παρέδωκαν».

Βάσει ἄλλωστε αὐτῆς τῆς ἀγράφου Παραδόσεως, οἱ Ναοὶ τῶν Ορθοδόξων ἔχουν τὸ Ἱερό Βῆμα πρὸς ἀνατολὰς οὕτως, ὥστε τόσον ὁ Ἱερεὺς ὅσο καὶ οἱ πιστοὶ προσευχόμενοι νὰ εἶναι στραμμένοι ἀνατολικά, εἰκονίζοντες τὸν νέο Λαὸ τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἐξερχόμενος ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο τῶν παθῶν καὶ τὸ κοσμικὸ σκότος, πορεύεται πρὸς τὴν κατὰ ἀνατολὰς Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, τὴν ἐπουράνια Πατρίδα, ἐνῶ προπορεύεται, ὡς ὁδηγός, ὁ νέος Μωυσής, ὁ Ἱερεὺς-Ποιμὴν δεόμενος ἐνώπιόν τοῦ Θυσιαστηρίου, τοῦ νοητοῦ αὐτοῦ Θρόνου τῆς Θείας Μεγαλωσύνης.

Για τὸν ἴδιο ἀκριβῶς λόγῳ επικρατεῖ ἡ καλὴ καὶ ωραία καὶ συμβολικὴ συνήθεια νὰ τοποθετοῦμε τοὺς νεκρούς καὶ κατὰ τὶς ἐπικήδειες Ἀκολουθίες στὸν Ἱερό Ναό, ἀλλὰ καὶ στὰ μνήματα οὕτως, ὥστε νὰ εἶναι στραμμένοι πρὸς ἀνατολὰς.

Ἀλλὰ καὶ οἱ ευλαβεῖς Ορθόδοξοι, τουλάχιστον ἔτσι ἔκαμαν οἱ παλαιότεροι, φροντίζουν, ὅταν κατακλίνωνται γιὰ νὰ κοιμηθοῦν, νὰ βλέπουν πρὸς ἀνατολὰς: ἀναπολύντες τὸν «Παράδεισον ἐν Ἐδέμ κατὰ ἀνατολὰς» (8) καὶ προσευχόμενοι, παραδίδονται με ἐμπιστοσύνη στὴν Θεία Πρόνοια καὶ τὴν ἀνάπαυσι τοῦ ὕπνου.

1. Ἰ. Δαμασκηνοῦ, PG τ. 94, σελ. 1133B-1136B/Ε.Α.Ο.Π., L. IV, Κεφάλ. IB .
2. Α΄ Ἰωάν. α 5.
3. Μαλαχ. δ 2.
4. Ἰωάν. η 12.
5. Ησ. θ 2 • Ματθ. δ 16.
6. Ἱερεμ. κγ 5 • Ζαχαρ. γ 8 • Λουκ. α 78.
7. Ψαλμ. ξζ 33-34.
8. Πρβλ. Γένεσ. β 8.
9. Γένεσ. γ 24.
10. Ἑξοδ. λζ 5.
11. Λευϊτ. ιστ 14.
12. Αριθμ. β 3.
13. Ἰεζεκ. μδ 1 ε.
14. Λουκ. κδ 52.

15. Πραξ. α 11.

16. Ματθ. κδ 27.

http://imeroviglio.blogspot.com/2011/11/blog-post_19.html

Πηγή: tokandylaki.blogspot.gr